

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протоколом засідання вченої ради
історичного факультету
від 21.12.2022 № 4

Програма підсумкової атестації
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Культурологія»
Спеціальність «034 Культурологія»

м. Київ, 2022 рік

Програма підсумкової атестації для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Культурологія» за напрямом підготовки 034 - Культурологія, спеціальності «Культурологія» денної та заочної форми навчання

Розробники: Ю.С.Сабадаш, завідувачка кафедри культурології МДУ,
докторка культурології, професорка.

Ю.М. Нікольченко, доцент, доцент кафедри культурології МДУ,
Заслужений працівник культури України.

Програму підсумкової атестації обговорено та схвалено на засіданні кафедри культурології

Протокол від «10» 13.02.2023 року № 10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Програма підсумкової атестації» (далі – Програма) визначає базові принципи підсумкової атестації здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» у Маріупольському державному університеті, сутність процедури комплексного державного іспиту відповідно до освітньої професійної програми за спеціальністю 034 Культурологія.

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти, які закінчують заклади вищої освіти, полягає у встановленні відповідності рівня якості отриманих випускниками знань вимогам стандартів вищої освіти після закінчення навчання за напрямом підготовки. Підсумкова атестація здобувача – це форма підсумкового контролю, що проводиться після завершення навчання за освітнім рівнем з метою визначення фактичної відповідності підготовки випускників нормативним освітньо-кваліфікаційним вимогам. Підсумкова атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, які навчалися за ОС «Бакалавр».

Метою підсумкової атестації є встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки випускників вимогам кваліфікаційної характеристики бакалавра з культурології, культуролога-організатора культурно-дозвілєвої діяльності.

Підсумкова атестація випускників МДУ напряму 034 Культурологія здійснюється Екзаменаційною комісією після виконання здобувачами вищої освіти навчального плану в повному обсязі відповідно до освітньо-професійної програми підготовки на підставі оцінки рівня професійних знань, компетенції та результатів навчання випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою, з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики – комплексного державного іспиту.

Програма підсумкової атестації включає перелік дисциплін, анотацію кожної з дисципліни, перелік питань до іспитів, список рекомендованої для підготовки літератури. У Програмі визначено критерії оцінювання знань та сформованості практичних навичок у випускників, які навчалися за ОС «Бакалавр». Оцінювання знань та професійних навичок студентів здійснюється на підставі критеріїв визначених в Програмі.

При розробці Програми враховано Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті», «Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ», «Положення про порядок створення та організацію роботи ЕК у Маріупольському державному університеті», освітньо-професійної програми за спеціальністю 034 «Культурологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Інформаційною базою для формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки є змістові модулі за програмами навчальних дисциплін, які впорядковано у відповідності до освітньо-кваліфікаційної характеристики та виносяться на державну атестацію студентів спеціальності 034 Культурологія (нормативна та варіативна частини). Нормативна складова іспиту представлена наступними дисциплінами:

- Культурологія;
- Історія української культури;
- Історія світової культури;
- Прикладна культурологія;
- Соціокультурна діяльність;
- Організація культурно-дозвілєвої діяльності;
- Теорія виховання і методика організації виховної роботи.

Означені навчальні дисципліни визначають теоретичні і практичні засади підготовки фахівця та рівень сформованості компетенцій в галузі культурології за ОС «Бакалавр». Державні іспити є формою виявлення ступеню підготовленості випускників, які здобувають базову вищу освіту, до здійснення самостійної професійної діяльності за обраним фахом. Під час випробувань оцінюється рівень сформованості знань і умінь для професійної діяльності з метою отримання кваліфікації «Бакалавр з культурології, культуролог-організатор культурно-дозвілєвої діяльності» за ОС «Бакалавр».

Державні випробування складаються з комплексного державного іспиту з культурології. Комплексний державний іспит з культурології проводиться онлайн в усній формі та оцінюються від 0 до 100 балів (три питання, перше та друге питання оцінюються від 0 до 35 балів та третє питання – від 0 до 30 балів).

Оцінка державних іспитів проставляється за шкалою оцінювання – від 0 до 100 балів:

- 100-90 – відмінно;
- 89-82 – добре;
- 81-74 – добре;
- 73-64 – задовільно;
- 63-60 – задовільно;
- 59-0 – незадовільно.

Під час іспиту випускник повинен продемонструвати такі вміння та навички:

- володіти теоретичним матеріалом в межах програм навчальних дисциплін;
- виділяти головне і другорядне;
- аргументувати теоретичні положення фактичним матеріалом;
- усвідомлювати зв'язок між теоретичними положеннями і практичною професійною діяльністю;
- визначати загальні проблеми культурології та її місце в розвитку суспільства;
- усвідомлювати еволюцію змісту поняття «культура»;
- виявляти проблеми, пов'язані із висвітленням культурної динаміки та особливостей формування сучасного культурного простору;
- аргументувати системою культурних норм і цінностей;
- розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу;
- визначати основні досягнення української культури в її діяхронному вимірі;
- оцінювати історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою;
- виявляти еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства;
- демонструвати сучасні методи дослідження історико-культурних подій та процесів;
- визначати історичні форми соціокультурної діяльності;
- аналізувати сучасні тенденції соціокультурного розвитку;
- формувати стійке уявлення про специфіку соціокультурної діяльності;

- класифікувати форми організації дозвілля на основі історичних етапів культурно-дозвіллевої діяльності в Україні та за її межами;
- демонструвати розуміння причин і чинників, що впливають на організацію дозвілля;
- розробляти сценарії виховних, дозвіллевих, мистецьких заходів для різних соціальних та вікових груп.

Також комплексний державний іспит з культурології перевіряє сформовані наступні компетентності та результати навчання з окремих обов'язкових освітніх компонентів.

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність бути патріотом України, зберігати її державність і цілісність, бути пропагандистом національної історико-культурної спадщини;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність працювати автономно;
- здатність працювати в команді;
-

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення українського суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Презентувати результати професійної діяльності в усній формі, надавати відповідну аргументацію.

Визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

Критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;

Розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

Використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

Аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів.

Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів.

Спроможність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвіллієві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

Оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

Популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

Організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

Дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.

Розуміти розмаїття і переваги творчого самовираження в різних культурах.

Осмислювати зв'язок місцевої, національної, європейської, світової культур.

Орієнтуватись в розмаїтті культурної спадщини, традицій, культурних продуктів.

Виробляти і розуміти різні способи передачі ідей між творцем, учасником та аудиторією в письмових, друкованих, цифрових текстах, виставковій діяльності, різних формах і видах мистецтва, ритуалах і гібридних формах.

Виразити і поважати різноманіття проявів культурного життя і мистецтва.

Здатність до відповідального ставлення до інтелектуальної і культурної власності.

Програмні результати навчання:

Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.

Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.

Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.

Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження.

Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.

Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань.

Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.

Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефахівцями.

Вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту.

Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВУ ЕКЗАМЕНАЦІЙНУ АТЕСТАЦІЮ

Культурологія

Визначення категорії культури. Структура та функції культури. Культура суспільства і культура особистості. Причини виникнення культури та особливості її класифікації. Поняття культури в історії науки. Еволюція змісту поняття «культура». Історико-філософські традиції аналізу культури. Предмет та структура культурології. Зв'язок культурології з іншими гуманітарними науками. Методи дослідження культурології. Характеристика основних категорій і понять культурології як науки. Історичні етапи становлення науки про культуру. Роль Л. Уайта у формуванні нової галузі наукового знання. Категорійно-понятійний апарат культурології. Культурний процес у соціальному і етнічному вимірах. Феномен цивілізації як особливий об'єкт наукового аналізу в сучасній культурології. Культура як соціологічний код цивілізації. Історичні типи культури. Співвідношення понять культури і цивілізації. Характеристика культурно-цивілізаційної динаміки. Ознаки цивілізації. О. Шпенглер про співвідношення культури і цивілізації. Структура культурного простору. П.Сорокін про етапи формування культурного простору. Динаміка культури: основні етапи культурогенезу. Зміст кожного з етапів. Теорія Флієра про культурну динаміку. Сутність процесів кумуляції, дивергенції, дифузії, трансформації та конвергенції. Типологія культур. Формування основних типів культурного розвитку. М. Вебер про співвідношення східного і західного типів культури. Ю. Лотман про культурну типологію на основі семантичних ознак. Перехідні культури та їх значення для культурного розвитку. Семіотика культури. Глобалізація культури. Поняття «глобалізація». Закономірності культурного розвитку. Глобальна культура і культурна «експансія». Культурні регіони сучасності.

Прикладна культурологія

Предмет та завдання прикладної культурології. Прикладна культурологія як сфера застосування культурологічних концепцій до аналізу конкретної гуманітарної проблематики.

Штучне середовище супутник культурогенезу та антропогенезу. Техносфера та екологічна проблематика. Поняття артефакту – витвору людини –

як основного елементу матеріальної культури. Техніка (знаряддя) як феномен культури. Класифікація основних різновидів артефактів (нерухомі споруди, предмети вжитку, предмети живлення та вбрання і та ін.) Наука, мистецтво, релігія та фольклор – основні галузі духовної культури. Проблема їх спеціалізації. Синкретична культура та професіоналізація культуротворчої діяльності. Проблема реінтеграції спеціалізованих галузей культуротворення та міжпредметного синтезу. Диференціація галузей культури. Поняття міжгалузевого бар'єру в культурі. Мова як інтеграційний механізм культури. Вербальні фактори єдності культури. Музейна справа як наукова галузь. Меморіальні, історико-краєзнавчі, художні, етнографічні музеї як типи музейних закладів. Бібліотечна та архівна справа: віхи історії. Основні тенденції і напрями розвитку бібліотечної справи світу на сучасному етапі. Система архівних установ в Україні та передумови виникнення.

Історія української культури

Культурогенез як процес становлення культури. Культурогенез та теорії походження українського народу. Виникнення культурогенезу на українських землях. Культурогенез на території України за часів античності. Перші слов'янські археологічні культури I тис. н. е. на території України. Культурогенез східнослов'янських племен доби Київської Русі. Український культурогенез литовсько-польської доби. Особливості етнокультурної регіональності українців. Народна архітектура українців. Господарство. Побут. Родинні відносини. Духовний світ українства. Вірування, міфологія, демонологія українців. Народний календар. Символи та священні знаки. Усна народна творчість. Історія українського мистецтва. Українське мистецтво давньої та нової доби. Шляхи формування мистецтва давньоруської держави. Український Ренесанс. Українське мистецтво козацької доби. Особливості мистецького життя України у XIX ст. Мистецтво України за новітньої історії. Мистецьке життя в Україні у 1920-с.40-х рр. Мистецьке життя України 50-х-60-х рр. Радянська політика у сфері мистецтва (70-і–80-і рр.). Мистецтво в Україні доби розбудови державної незалежності та боротьби за українську державність в умовах російської військової агресії.

Історія світової культури

Первісна культура. Співвідношення природи і культури. Неолітична революція і культура (VI-III тис. до н. е.). Культура бронзового і раннього залізного віку (II-I тис. до н. е.). Культура Стародавнього Сходу: культура Стародавнього Єгипту, культура Стародавньої Месопотамії, культура Стародавньої Індії, культура Стародавньої Китаю. Культура Античності. Основні риси та особливості середньовічної культури. Антична спадщина у західноєвропейській ранньосередньовічній культурі. Романська культура. Культура готики. Освіта і наука Західної Європи у XI-XV ст. Культура Візантії. Ренесанс як культурно-історична епоха. Гуманізм як ідеологія Відродження. Проторенесанс у Італії. Ранній Ренесанс. Кватроченто. Пізнє Відродження. Філософсько-естетичні засади. Загальна характеристика Північного Відродження. Культура Нового час. Реформація та культура Європи. Доба бароко в Європі. Ідеологія «Просвітництва» та її вплив на культурний розвиток Європи. Культура Рококо: ідея життя як театру. Західноєвропейська культура XIX ст. Специфічні риси та загальні тенденції розвитку світової культури XX ст. Модернізм як культурний феномен. Історія культури доби постмодернізму. Принципи мистецтва постмодернізму: відмова від художньої логіки, антиестетизм, усунення мистецтва, ерозія жанрів і стилів. Концептуалізм і його течії: боді-арт, ленд-арт, перфоменс, відеоарт. Нові форми художньої творчості. Архітектура, література, кіно, живопис, музика, телебачення доби постмодернізму. Феномен рок-культури. Контркультура. Молодіжні субкультури. Інформаційні фактори сучасного культурного розвитку. Позитивний і негативний вплив сучасних інформаційних технологій. Засоби масової інформації в сучасній культурі. Роль реклами в культурі.

Соціокультурна діяльність

Роль і місце соціокультурної діяльності в історико-культурному процесі. Історичний аспект соціокультурної практики. Еволюція поняття «соціокультурна діяльність». Становлення соціокультурної діяльності як галузі наукових знань. Історія соціокультурної діяльності Київської Русі. Особливості соціокультурної діяльності України в другій половині XIV – першій половині XVII ст.

Соціокультурна діяльність України кінця XVII – другої половини XVIII ст. Народні види дозвілля в Україні в XIX – на поч. XX ст. Професійна соціально-культурна діяльність в Україні в XIX – на поч. XX ст. Сучасний стан розвитку соціально-культурної діяльності. Соціокультурна сфера та інституції. Культурно-політичні передумови менеджменту соціокультурної діяльності. Інституціалізація, легітимізація і легалізація соціокультурної діяльності. Організація соціокультурної діяльності у сучасному суспільстві. Соціокультурна сфера та дозвілля. Коворкінг в структурі СКД.

Організація культурно-дозвіллевої діяльності

Організація дозвілля як теоретична проблема: предмет, завдання, нормативна база, основний понятійний апарат та джерела з курсу. Дозвілля як категорія часу. Соціальний феномен вільного часу. Види дозвілля. Структура психолого-педагогічної готовності аніматора до організації культурно-дозвіллевої діяльності. Функції культурно-дозвіллевої діяльності (рекреаційна, розвитку творчих здібностей, створення умов для повноцінної соціально-культурної творчості людей, задоволення їх культурних запитів, організація спілкування). Культурно-дозвіллева діяльність: історичний аспект. Культурно-дозвіллева діяльність на сучасному етапі. Соціально-історичні особливості розвитку дозвіллевих центрів для молоді в нашій країні і за кордоном. Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої діяльності в країнах зарубіжжя. Методика розробки системи форм дозвілля відповідно до потреб громади. Організація культурно-дозвіллевої діяльності з молоддю; з людьми похилого віку; з обмеженим станом здоров'я; з групами підвищеного ризику. Організація сімейного дозвілля. Місце та роль культурного організатора. . Культурно-дозвіллева діяльність з дітьми та підлітками. Самодіяльна творчість як форма дозвілля. Клубне дозвілля. Розвиток виставкової діяльності як форми організації дозвілля. Особливості підготовки та вимоги до організації виставки. Інноваційні технології у виставковій діяльності. Сучасні виставкові компанії України.

Теорія виховання і методика організації виховної роботи

Теоретичні основи виховного процесу в закладах загальної середньої освіти. Поняття виховання. Особливості сучасного виховання. Структура теорії виховання: мета, завдання, зміст, етапи, закономірності, принципи, форми, методи, прийоми. Самовиховання. Перевиховання. Класифікація та характеристика методів виховання. Основні напрямки виховної роботи в закладах загальної середньої освіти. Методика організації виховної роботи. Методика проведення виховної години. Організація та проведення виховних заходів. Методика підготовки та проведення класних зборів. Методика проведення етичної бесіди. Методика проведення усного журналу. Методика проведення бесіди за «круглим столом». Методика проведення дискусії. Методика проведення диспутів. Методика проведення гри. Прес-конференція. Методика проведення рухливих ігор з дітьми різного віку. Методика проведення вікторини. Методика проведення тематичної екскурсії.

ОПИС ТА ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ З КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Під час комплексного державного іспиту з культурології студент має відповісти на три питання, які зазначенні в екзаменаційному білеті. Загальна кількість питань становить 30 одиниць. Питання розподілені відповідно до навчальних дисциплін, які виносяться на державну атестацію, а саме, культурології та прикладної культурології, історії української культури, історії світової культури. Оцінювання кожного питання здійснюється за декількома критеріями:

- опанування теоретичним матеріалом конкретної навчальної дисципліни на достатньому рівні;
- змістовність, послідовність, логіка викладення інформації;
- вміння навести приклади з практичної діяльності;
- правильність відповідей на запитання членів державної комісії.

Питання оцінюється за кожним з означених критеріїв наступним чином: перше та друге питання з навчальних дисциплін «Історії української культури» та «Історії світової культури» в інтервальній шкалі від 0 до 35 балів, третє питання з дисциплін «Культурологія» або «Прикладна культурологія» – від 0 до 30 балів. Загальна оцінка іспиту складається з суми трьох оцінок за відповіді на питання екзаменаційного білета і не може перевищувати 100 балів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ З КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

1. Культурогенез як процес становлення української культури.
2. Культурогенез східнослов'янських племен на українських землях.
3. Культурогенез українців у литовсько-польську добу.
4. Традиційна культура українців у сучасній Україні.
5. Народний одяг українців та його особливості.
6. Особливості українського фольклору.
7. Особливості українського іконопису XIV-XVIII ст.
8. Українська архітектура борокової доби.
9. Український театр XIX ст..
10. Декоративно-ужиткове мистецтво України.

ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ

1. Духовна культура Європейців доби палеоліту.
2. Неолітична революція і культура.
3. Особливості культури Стародавнього Єгипту.
4. Міфологія Давньої Месопотамії.
5. Ведійська культура Давньої Індії.
6. Конфуціанство в культурі Давнього Китаю.
7. Міфологія Давньої Греції.
8. Ордер у Грецькій античній культурі.
9. Міфологія Давнього Риму.
10. Культура Давнього Риму періоду імперії.

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

1. Культурологія в системі наук.
2. Сучасні культурологічні парадигми.
3. Історична типологія культури.
4. Взаємозв'язок культури і цивілізації.
5. Особливості формування культурного простору.

ПРИКЛАДНА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

1. Культурний процес у соціальному і етнічному вимірах.
2. Диференціація галузей культури.
3. Меморіальні, історико-краєзнавчі, художні, етнографічні музеї як типи музейних закладів.
4. Основні тенденції і напрями розвитку бібліотечної справи світу на сучасному етапі.
5. Система архівних установ в Україні.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методичні рекомендації щодо складання підсумкової атестації спрямовані допомогти студентам-випускникам успішно виконати поставлені перед ними завдання.

При підготовці до складання комплексних державних іспитів з комплексного державного іспиту з культурології студенту-випускнику ОС «Бакалавр» необхідно ретельно ознайомитися з нормативною базою, рекомендованою літературою, інформаційними ресурсами та методичними рекомендаціями до навчальних курсів, що виносяться на підсумкову атестацію.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Державний іспит оцінюється за 100-бальною шкалою.

Мінімальна кількість балів – 0.

Максимальна кількість балів – 100.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студента
I. Незадовільний	0-8	Студент розрізняє об'єкти вивчення.
	9-16	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	17-24	Студент відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
II. Середній	25-37	Студент здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	38-40	Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, визначення, поняття..
	41-49	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	50-57	Студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії .
	58-66	Знання Студент є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
	67-75	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	76-84	Студент має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	85-92	Студент має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	93-100	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

1. Антоненко І.Я. Особливості розвитку та застосування івент - менеджменту в Україні //Сучасний менеджмент і економічний розвиток : реферативний збірник матеріалів постійно діючої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 1 вересня 2011 р. – 29 лютого 2012 р. / Відп. за вип. О.М. Теліженко. – Суми : СумДУ, 2018. – № 1. – С. 5.
2. Архівознавство: підручник / За ред. Я.С. Калакури та І.Б. Матяш. – 2-ге вид., випр. і доп. – К., 2017.
3. Бібліотекознавство. Теорія, історія організація діяльності бібліотек : підруч. для бібл. ф-тів ін-тів культури та училищ культури / В.О. Ільганаєва та ін. – Х. : Основа, 2019. – 176 с.
4. Бочелюк В.Й. Дозвіллезнавство: навч. посібник / В.Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 208 с.
5. Власенко О. Б. Івентивний менеджмент як окремий напрям досліджень в сучасній науці. Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки. 2017. № 9. С. 142–145.
6. Демідко О.О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури: курс лекцій. Київ: Ліра-К, 2021. – 182 с.
7. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»).
8. Дупляк Т. П. Організаційно-правові засади державного регулювання виставкової діяльності в Україні. // Ефективна економіка. – № 9. – 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4308>.
9. Історія світової культури. Культурні регіони : навчальний посібник /кер. авт. кол. Л.Т.Левчук. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Либідь, 2017. – 448 с.
10. Історія світової та української культури: довідник / В.А. Греченко, І.В.Чорний. – К.: Літера ЛТД, 2019. – 416 с.
11. Історія світової та української культури: підручник для ВНЗ / В. А. Греченко, І.В.Чорний та ін. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 480 с.
12. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. / Ю.В. Павленко. Відп. ред. та автор вст. слова С. Кримський. – К.: Либідь, 2020. – 360 с.
13. Історія української культури: курс лекцій для культурологів / Сабадаш Ю., Нікольченко Ю., Дабло Л. /За заг.ред. проф. Ю.С.Сабадаш. - К.: Видавництво Ліра-К, 2020. – 168 с.
14. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 2019. – 304 с.
15. Кондрашова Л.В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі : навчальний посібник / Л.В. Кондрашова, О.О. Лавренєва, Н.І. Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. – 187 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf.
16. Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського (офіційний сайт): [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
17. Культурологія : навч. посібник / за ред. Т. Б. Гриценко. – 3-е вид. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 392 с

18. Культурологія: курс лекцій // За заг. ред. проф. Ю.С.Сабадаш. – Київ: Ліра-К, 2021. – 216 с.
19. Кутузова Г.І. Культурно-дозвілєва діяльність: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. І. Кутузова. – Луцьк: Вежа-Друк, 2019. – 252 с.
20. Культурно-дозвілєва діяльність у сучасному світі : кол. монографія./ Ред. кол. І.В. Петрова, Д.В. Солоха, М.М. Ткач, О.О. Олійник. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. – 328 с.
21. Нікольченко Ю.М. Музеєзнавство.– Маріуполь: МДУ, 2020. – 133 с.
22. Нікольченко Ю. М. Збереження історико-культурних пам'яток України. Курс лекцій. – Маріуполь: МДУ, 2019. – 104 с.
23. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах. Підручник /І.В. Петрова. – К.: Кондор, 2017. – 408с.
24. Петрова І.В. Соціально-культурний потенціал закладів клубного типу (на прикладі «Ротарі»-клубів) // Соціалізація особистості: Зб. наук. пр. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К.: Логос, 2021. – Вип. 2. – С. 40-53.
25. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс культурології : Навчальний посібник /Є. Подольська, В.Д. Лихвар, Д.Є. Погорілий. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 368 с.
26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні» від 22.08.2017 № 1065 зі змінами від 14.11.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2007-%D0%BF>.
27. Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо загальних засад надання населенню культурних послуг: закон України від 29.04.2021 // Відомості Верховної Ради України. – 2021. – № 31. – Ст. 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1432-20#Text>
28. Про доступ до публічної інформації: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – 24 ст.
29. Про культуру: Закон України редакція від 04.11.2018 підстава 2581-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
30. Про музеї та музейну справу: Закон України //Відомості Верховної ради України. – 1995. – №25. – 191с.
31. Про ратифікацію Конвенції про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження: Закон України редакція від 20.01.2020 № 1811-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1811-17>
32. Про професійних творчих працівників та творчі спілки: Закон України редакція від 04.11.2018 № 2457-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/554/97-%D0%B2%D1%80>
33. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс]: Розпорядження КМУ від 15.05.2018 за № 386-р. / Портал Верховна Рада України. – Режим доступу -<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80/page>
34. Соціокультурна діяльність: навчальний посібник / Н.В. Кочубей. – Суми: Університетська книга, 2019. – 122 с.
35. Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики : кол. монографія / Ю. С. Сабадаш, О. М. Гончарова, Л. Г. Дабло та ін.; за заг. ред. Ю. С. Сабадаш ; ред.-уклад.: Ю. С. Сабадаш, І. Петрова. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. – 432 с.
36. Українська бібліотечна асоціація (офіційний сайт): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ula.org.ua/>

37. Українська та зарубіжна культура : навчальний посібник / Ред. М. Закович, І. Зязюн, О. Семашко. – К.: Знання, 2017. – 567 с.
38. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: Навч. посіб. / В.М. Зотов, А.В. Клімачова, В.О. Таран. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 264 с.
39. Шейко В. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга пол.. ХІХ–поч.. ХХІ ст.): Монографія / В.Шейко, Ю. Богущкий– К.: Генеза, 2019. – 592 с.
40. Чмихов М. О. Давня культура: Навч. пос. / М. О. Чмихов. – К.: Либідь, 1994. – 288 с.
41. Юрій М. Ф. Історія світової та вітчизняної культури: Навчальний посібник / М. Ф. Юрій. – К.: Дакор, 2018. – 454 с.
42. Янковський С.В. Соціокультурні світи пост глобального світу // Феномен культури пост глобалізму: Зб. матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції, м. Маріуполь, 27 листопада 2020 р.: у 2 ч. – Маріуполь: МДУ, 2020. – С. 6 – 8.
43. Яременко Н. В. Дозвіллезнавство: навчальний посібник / Н. В. Яременко. – Фастів : «Поліфаст», 2019. – 460 с.